

MARIBORSKI

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Načelen odgovor

Na izvajanja v našem uvodniku od 6. t. m. je odgovorila celjska »Deutsche Zeitung« v svoji 48. številki od 16. t. m. s člankom »Eine grundsätzliche Antwort«, v katerem pravi po navedbi naših ugotovitev med drugim tudi sledeče: »Kulturbund« ne dela nikoli podzemeljsko, ampak vedno in povsod v duhu zakonov in svojih pravil, v polni luči javnosti« Nato ugotavlja, da oblasti budno nadzirajo delo »Kulturbunda«, nadalje se pa brani očitka, da sprejema v svoje vrste tudi Slovence in slovenske otroke. K temu ugotavlja, da »Kulturbund« načelno in odločno odklanja sprejemanje Slovencev in slovenskih otrok, kar lahko tudi dejansko dokáže. »Odklanjamo odločno, da bi hoteli koga germanizirati, vabimo le take člane in delamo le s takimi, ki se pristočno priznavajo k nemškemu narodu. Od vseh, ki hočejo k nam ali nam hočejo zaupati svoje otroke, zahtevamo pismeno potrdilo, da so Nemci in se v družini poslužujejo nemškega jezika; to zahtevamo celo od ljudi, ki nas prosijo za podporo, da ne vzbudimo videza, kakor da bi hoteli privabljati ljudi s podporami« itd.

Resnici na ljubo moramo k prvemu odgovoru v članku pribiti, da nismo v citiranem uvodniku nikjer trdili, da dela »Kulturbund« kot tak podzemeljsko, ker vemo prav dobro, da bo vsaj na zunaj strogo pazil na okvir zakonov in svojih pravil. Tako delo vrše posamezne skupine, morda tudi brez vsake zveze in celo vednosti »Kulturbunda«, ugotavljamo pa ponovno, da se vrši! Nadaljnje ugotovitve odgovora, da se v »Kulturbund« ne sprejme nihče, ki pismeno ne izjavi, da je Nемеc in o katerem se »K. B.« sam ne prepriča, da je to tudi res, pa izgube takoj vsako ceno ob naslednji razlagi člankarja, da naši Nemci zavračajo naše stališče, da so tisti, ki so imeli slovenske prednike ali imajo slovenski priimek Slovenci, odnosno bi morali biti Slovenci. Na tej podlagi in na nadaljnji definiciji pojmovanja narodne pripadnosti tako, da se more in sme vsak državljani svobodno priznavati h katerikoli narodnosti po svoji lastni volji, je mogoče napraviti pač iz vsakega človeka to kar mu po naključju pade v glavo, ne samo iz Slovence Nemca ali iz Nemca Slovenca, ampak prav tako tudi Španca, Angleža, Šveda, ali celo — Kitajca!

Radovedni smo, če bi naši ali katerikoli Nemci priznali kateremukoli svojemu rojaku, da je Kitajec, ako bi mu nankrat šinilo v glavo, da hoče biti član velikega kitajskega naroda, in če bi Kitajci tega Nemca sprejeli v svoje kitajske vrste? Ako velja to za Francijce, mora po logiki naših Nemcev pač veljati tudi za vse druge človeške rase! Ne, vsak človek pripada celo še po nekaj generacijah v tujem narodnem krogu vzgojenih ljudi prvotni narodnosti, ker je vse njegovo najgloblje duhovno bistvo prekvašeno z bitnostjo te narodnosti! Še manj more torej postati nekdo Nемеc, ako sta mu celo še oče in mati bila Slovenci, in fakih »Nemcev« ima tudi »Kulturbund« v svojih vrstah prav lepo število! Ne, gosпода, narodnost je zasidrana tako globoko v bitnosti človeka, da je »občevanje v družini« v kateremkoli jeziku ne more spremeniti, kakor se n. pr. spremeni pripadnost h kakšni politični stranki. Na tem načelu stoji tudi narodnosocialistična Nemčija, kar je po samem državnem voditelju Adolfu Hitlerju že ponovno naglasila Nемеc, četudi katolik ali protestant, ki je po obeh ali le po enem s tem predniku židovskega poklo-

Silna poostritev spora v Afriki

Abesinski cesar anektiral provinco Gima, ki je bila doslej italijanska interesna sfera — Italijanska nota Angliji — Angleška akcija

Rim, 18. junija. Kakor bomba je učinkovala na javnost vest, da je abesinski cesar proglasil svoj sultanat nad provinco Gimo, ki meji na italijansko kolonijo. Gima je bila doslej samostojna država pod oblastjo sultana Abbe Kifera. Po pogodbah med Italijo in Anglijo iz let 1891, 1895 in 1925 je bila ta provinca italijanska interesna sfera in se je splošno smatrala za bodočo italijansko kolonijo. Začetkom letošnjega leta je sultan Abba Kifera umrl brez potomcev, abesinski cesar pa je že prej spravil tam na vsa uplivna mesta svoje zaupnike, s sedanjim sklepom je pa Gimo dejansko anektiral, da pripada odslej formalno Abesiniji. V Italiji je

vzbudil ta sklep silno presenečenje in se smatra kot odkrito izzivanje. Splošno se pa sodi, da abesinski cesar tega ni storil na svojo roko, ampak v sporazumu z Anglijo. Italijanska vlada pošlje zaradi tega v London ostro noto proti koraku Abesinije, o kateri se bo označil kot akt sovražnosti proti Italiji, ki ne sme ostati brez odgovora. Italija bo najbrže proglasila Gimo za italijansko ozemlje in jo bo okupirala. Tak ukrep bi pa pomenil sam po sebi vojno napoved Abesiniji. LONDON, 18. junija. Ker ima angleška vlada zanesljiva poročila, da bodo Italijani pričeli vojno proti Abesiniji že 15. avgusta, se je pričela s strani angleške

diplomacije nova akcija, da se to še v zadnjem hipu prepreči. Angleška vlada je stopila sedaj v zvezo s francosko in se posvetuje z njo o ukrepih, ki bi jih bilo treba storiti. Iz pisanja angleških listov se vidi, da je angleška javnost slejkoprej odločno proti napadu na Abesinijo in zahteva od vlade, da stori vse za zaščito angleških interesov. Dalje poročajo listi o popolnem sporazumu med angleško in egiptsko vlado. Po tem sporazumu se je Egipt postavil popolnoma na stran Anglije in ne bo dovolil Italiji preko Egipta nobenih transportov, kakor tudi ne poletov letal. Mimo tega je Egipt tudi za zapretje Sueškega prekopa

Mussolini ne mara nasvetov

ARETACIJA GENERALA IN VIŠJH ČASTNIKOV. KER SO SVARILI PRED AVANTURO V ABESINIJI.

LONDON, 18. junija. Poleg pariških in drugih listov objavljalo sedaj tudi angleška poročila iz Rima o senzacionalni aretaciji načelnika tehničnega oddelka vojnega ministrstva generala Giuseppe Dal Ora in nekaterih drugih višjih častnikov tega oddelka. Dal Ora in drugi aretirani častniki so namreč sestavili velik strokovni elaborat, v katerem so opozorili na tehnične težkoče, ki bi se pojavile v primeru vojne z Abesinijo in bi jih bilo po njihovem mnenju zelo težko premagati. Zatrjuje se, da se v tem elaboratu naglašala, da zmaga Italije v vojni z Abe-

sinijo ni tako gotova stvar, kakor mislijo nekateri Mussolinijevi svetovalci, ki ne računajo s težkočami terena, transporta itd. To poročilo je Mussolinija haje tako ozlovoljilo, da je na nasvet svojih najožjih, ki zahtevajo na vsak način nadaljevanje in dovršitev akcije v vzhodni Afriki, odredil aretacijo Dal Ore in njegovih sodelavcev. Angleški listi naglašajo, da je Mussolini postal v zadnjem času popolnoma nedostopen za vsak ugovor in celo na svet v abesinski zadevi in gre dalje svojo pot ne oziraje se na ves svet.

Londonski sporazum podpisan

LONDON, 18. junija. Včeraj je bil tu podpisan angleško-nemški pomorski sporazum. S tem je Anglija s svoje strani anulirala versaillesko mirovno pogodbo. Italija in Francija sta poslali proti temu protest.

Nemški kapital v Romuniji

PARIZ, 18. junija. V zadnjem času se opaža tu naglo padanje romunskih državnih papirjev. S tem v zvezi se je ugotovilo, da je med Romunijo in Nemčijo dosežen sporazum, po katerem je Romunija izročila Nemčiji celokupno eksploatacijo svojih petrolejskih izvirkov, in sicer v obliki zakupa za 8 let. Nemčija se je obvezala plačati vnaprej za ta nakup 100 milijonov mark, razen tega pa znatno povečati količino uvoza romunskih poljedelskih proizvodov. Nekaj nemških bank je pod vodstvom nemške

Državne banke prevzelo tudi velike pakete delnic romunskih bank. Vse te transakcije je izvedel Schachtov sin, ki je bil več časa bančni ravnatelj v Bukarešti. Ker je Francija finančno najbolj interesirana v Romuniji, je sedaj njen kapital s prodiranjem nemškega vidno ogrožen.

NOVO HULLOVO SVARILO.

LONDON, 18. junija. Iz Amerike poročajo, da je zunanji minister Cordell Hull imel govor pred dijaki michiganske univerze, v katerem je razpravljajal o položaju v svetu in dejal, da prerokuje vrnitev k barbarstvu in divjaštvu, ako bodo narodi sveta vztrajali pri svoji sedanji politiki, ki obstoja v tem, da hočejo biti vsak sam sebi dovelj. Ob koncu pa je izjavil, da ne deli mnenja s tistimi, ki mislijo, da je nova vojna neizbežna.

DALEKOVIDNI SLEPEC.

PARIZ, 18. junija. Na nekem zborovanju, katerega so se udeležili tudi mnogoštevilni poslanci, je govoril mimo drugih slepi invalid Scapini in se zavzemal

lenja, v sedanji Nemčiji ni »reïnassig« in se prištevajo k Židom!

Glede ponemčenja Slovencev in poslovenjenja Nemcev na slovenskem ozemlju je pa tako velika razlika, da se ne da vzporejati drugo z drugim. Nemci, ki so se kedaj v preteklosti ali tudi pozneje poslovenili z ženitvami, možnostmi itd., so bili posamezni tujci, ki so se priselili med kompaktne avtohtone Slovence in so kot taki že s svojim prihodom morali računati s tem, da njihovi potomci ne bodo mogli ostati Nemci, kakor ve Slovenec, ki se n. pr. sedaj naseli kje

na gornjem Štajerskem, ali kje drugje, da bo njegov rod izgubil svojo pripadnost k slovenskemu narodu. Mimo tega spreminjajo mešani zakoni polagoma rasne bitnosti (celo pri temnopoltih ljudstvih, torej tudi biološko, ne le psihološko!). Oni Slovenci, ki so doma, med svojim slovenskim kompaktnim in avtohtonim sosedstvom postali Nemci za časa bivše Avstrije, v večini primerov tudi brez mešanega zakona, so pa in ostanejo po nenormalnih okoliščinah umetno ustvarjeni renegeti. In takim smo odrekli, odrekamo in bomo

za nujno potrebo pogajanj in sporazum med Francijo in Nemčijo.

BENEŠ SE JE VRNIL.

KIJEV, 18. junija. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, ki je po svojem obisku v Moskvi potoval po Rusiji in si ogledal razna mesta in naprave, je odpotoval včeraj od tukaj v Prago in na ta način zaključil svoj obisk.

TITULESCU POJDE V MOSKVO.

PRAGA, 18. junija. Titulescu obišče še tekom poletja Moskvo.

NABORI V NEMČIJI.

BERLIN, 18. junija. Včeraj so bili tu prvi nabori letnikov 1914 in 1915.

IRSKA IN ANGLIJA.

LONDON, 18. junija. V sporu med Anglijo in Irsko je napetost znatno popustila. Minister za dominione je izjavil v spodnji zbornici, da bo zbornica gotovo z zadovoljstvom sprejela izjavo de Valere v irskem parlamentu, da ne bo Irska nikoli dovolila, da bi se kdorkoli poslužil njenega ozemlja za napad na Anglijo.

V ENEM DNEVU V AFRIKI IN DOMA.

LONDON, 18. junija. Včeraj je odletel s tukajšnjega letališča ob 1.30 znani gradilec letal stotnik Percival, ki je sklenil izvršiti v 1 dnevu polet iz Anglije v severno Afriko in nazaj. Stotnik je letel neprekinjeno do Orana v Alžirju in se po kratkem odmoru vrnil v Anglijo.

PLOVBA POD TEČAJEM.

MOSKVA, 18. junija. Sovjetski ladji »Stalingrad« in »Anadir« bosta v kratkem odpulli iz Vladivostoka v Murmansk. To bo prvo potovanje trgovskih ladij po polarnem morju.

»DANTE ALIGHIERI«.

RIM, 18. junija. Italijansko nacionalistično propagandistično društvo »Dante Alighieri« bo imelo letos svoj kongres v Bocnu. Kongres se prične 1. sept. in bo trajal 4 dni. Ob tej priliki bodo prirejene velike italijanske nacionalne manifestacije.

odrekli vedno vsako pravico šteti se za Nemce. Organiziranje takih renegatov v »Kulturbundu« pomeni zato nadaljevanje germanizacije, ki je bila najvišji cilj pokojne Avstrije, proti kateri smo se Slovenci in sploh Slovani prav zaradi tega borili in jo tudi zrušili. Nemci in male, ne-kompaktne skupine Nemcev med kompaktnim avtohtonim življenjem v Sloveniji so tuja telesa v našem organizmu, kot so Slovenci n. pr. v Nemčiji, potučeni so pa le izgubljeni, ki se morajo vrniti k svoji narodnosti!

Dnevne vesti

Zaščita zgodovinskega Maribora

DOSEŽEN KOMPROMIS MED GRADBENIKI IN ZGODOVINARJI. PRAVILNIK O ZAŠČITI ZGODOVINSKIH IN UMETNIŠKIH SPOMENIKOV V MARIBORU V NEKOLIKO SPREMENJENI OBLIKI SPREJET.

Sinoči se je nadaljevala in končala v mestni posvetovalnici zanimiva anketa mariborskih gradbenikov in zgodovinarjev o zaščiti umetniških, zgodovinskih in prazgodovinskih spomenikov v Mariboru. Sinočno anketo je vodil podžupan g. Rudolf Golouh, navzoči pa so bili predstavniki gradbenega odbora, mariborski stavbeniki, zastopniki zgodovinskega in muzejskega društva ter mestnega sveta i. t. d.

Že na prvi anketi, o kateri smo obširno poročali tudi v našem listu, so se pojavila ločena naziranja glede zaščite zgodovinskega Maribora in pravilnika, ki ga je predložilo mestnemu svetu mariborsko muzejsko in zgodovinsko društvo. Mariborski gradbeniki so naglašali, da posega pravilnik preostro v privatno lastnino, dočim so zgodovinarji z banovinskim arhivarjem g. prof. Bašem na čelu odločno zagovarjali in branili svoje umetnostno-zgodovinsko stališče. Po generalni razpravi je bil pravilnik z nekaterimi dodatnimi in spremenjenimi klavzulami v splošnem delu v celoti sprejet. Na sinočni anketi pa bi se bil moral obravnjavati v podrobnih določbah.

Po otvoritvi ankete je banovinski ar-

Seja mestnega sveta

Mestni župan g. dr. Lipold je sklical za petek 21. t. m. ob 18. uri v mestno posvetovalnico tretjo sejo mestnega sveta mariborske mestne občine. Na dnevnem redu je pa očilo predsedstva in poročila posameznih odsekov. Deset občanov prosi za sprejem v članstvo mestne občine, pet občanov pa prosi zagotovilo sprejema v članstvo; 6 mestnih uslužbencev prosi za napredovanje v višjo položajno skupino po pragmatiki, nekateri prosijo za rodbinske doklade, drugi za vštetje let, neka Marija Kociper pa toži mestno občino zaradi miloščine. Razni mariborski podjetniki so se priložili zoper odmero prirastkarine, predpis večje uporabe vode, predpis kanalske priklopnine in zoper druge mestne davščine. Bivši mestni uslužbenec Drozg, Ledinek, Pajer in Rozman pa prosijo za starostno podporo. Najvažnejša točka dnevnega reda so prav gotovo načrti za adaptacijo mariborskega gradu. V principu bo na seji sprejet predlog, da se na podlagi generalnega načrta za adaptacijo izdelajo še podrobni načrti. Tudi bo mestni svet razpravljal o pravilniku za zaščito zgodovinskega Maribora in o raznih privatnih gradbenih zadevah. Finančni referent bo pripravil poročilo za najetje posojila v znesku 7 milijonov Din za gradnjo novih šol, poročilo o računskih sklepih in bilancah za leto 1933 in poročilo o popisu stanovanj in zgradb v Mariboru, ker se temu protivijo mariborski hišni posestniki. Nadalje poročilo o spremembi tržnih pristojbin, o otroškem vrtcu v koroškem predmestju ter o raznih nakupih parcel in regulacijah mestnega ozemlja. Pri obravnavi o mestnih podjetjih pa bo mestni svet razpravljal o predlogu za podelitev nagrade predsedniku ravnateljstva MP g. Sabotju, o predlogu za napredovanje ravnatelja elektriškega podjetja g. Uršiča ter še o treh drugih personalnih prošnjah.

Priprave za sprejem bolgarskih železničarjev. V našo državo je prispela večja skupina bolgarskih železničarjev, ki bo obiskala razne naše kraje. V Maribor bodo prispeli bolgarski železničarji na praznik v četrtek 20. t. m. z brzovlakom ob 3.25 zjutraj. S posebnim vlakom se bodo odpeljali dopoldne v Ruše in na Falo ter si ogledali tovarno za dušik in elektrarno. Po povratku na postajo Maribor gl. kolodvor pa bo dopoldne ob 11. uri slavnostni sprejem. Pripravljani odbor za sprejem bolgarskih železničarjev vlnudno vabi vse železničarje iz Maribora in vse meščanstvo, naj se slavnostnega sprejema udeleži v čim večjem številu in na ta način izrazi svoja čustva in simpatije, ki

hivar g. prof. Baš sporočil, da je bil glede podrobnosti dosežen med gradbeniki in zgodovinarji sporazum v tem smislu, da mora zunanost stavb v zaščitenem okraju vzdrževati izraz, efektni občutek in formalno zvezo z okolico. Nadalje morata določati o vsakem gradbenem delu skupno mestni gradbeni urad in spomeniški referent banske uprave v Ljubljani. Banovinski arhivar g. prof. Baš je sicer prvotno vztrajal pri tem, da mora zunanost stavb v zaščitenem okraju ohraniti slog. Njegovi zahtevi pa so ugovarjali gradbeniki in se je zaradi besed »slog« in »izraz« razvila dolgoletna, strokovnjaška in ostra debata, v kateri pa so končno zmagali gradbeniki, ker smatrajo »slog« za nekaj popolnoma normiranega, dočim je »izraz« širši pojem, ki se zliiva z efektnim občutkom in s formalno zvezo stavb.

Tako bomo torej v Mariboru očuvali vse kar očuvati moremo in moramo, da nam ne bo porušil duh modernega časa spomenikov, ki pričajo o naši zgodovinski preteklosti. Pravilnik o zaščiti mariborskih spomenikov pa bo predložen mestnemu svetu in bo o njem mestni svet razpravljal že na petkovi seji.

Ih Slovenci že od nekdaj gojimo do bratov Bolgarov. Dolžnost naša je, da jim pripravimo nekaj prijetnih uric bivanja med nami, da bodo odnesli od nas kar najlepše vtise v svojo domovino. Pozabiti ne smemo, da so bila razna naša društva z največjo ljubeznijo in gostoljubnostjo sprejeta v Bolgariji.

Za kraljev spomenik v Mariboru so darovali nadalje: Društvo mestnih uslužbencev, Maribor 10.000 Din; Občinski odbor Rdečega križa, Pobrežje 1.230 Din; Pogrebno društvo, Pobrežje 1.000 Din; Krajevni odbor Jadranske straže, Maribor 1000 Din; Krščanska ženska zveza, Maribor 700 Din; Keglaški klub »Primorje«, Maribor 500 Din; Keglaški klub »Torek«, Maribor 200 Din; Zveza priv. nameščencev, podr. Ljutomer 129 Din; Gospodarska zadruga pošt. namešč., Maribor 100 Din; Strelska družina, Košaki pri Mariboru 100 Din; Združ. želez. uradnikov 100 Din; Zveza kulturnih društev, Maribor 100 Din; Zduř. želez. uradnikov, pododbor, Maribor 72 Din; Čebelarška podružnica, Maribor in okolica 50 Din; Vinarska podružnica, Ljutomer 50 Din; Društvo kmetskih fantov in deklet, Sv. Bolfenk - Središče 25 Din; Podruž. sadjarskega in vrtnarskega društva, Sv. Barbara v Sl. gor. 25 Din; Čebelarška podružnica, Hoče 24 Din in Strelska družina, Sv. Rok ob Sotli 20 Din.

Premestitev živilskega trga na Telovo. Na Telovo bodo zaradi procesije premeščene vse mesarske stojnice na Vojnaški trg, vse druge stojnice pa na novi Glavni trg. Kršitelji tega razglašja bodo kaznovani po zakonu o notranji upravi.

Pirčevega paviljona ne bodo podrli. Nekateri listi so objavili vest, da bodo po porušenju Kanterjeve hiše na Aleksandrovi cesti 26 zaradi regulacije Cvetlične ul. podrli tudi sosedni brivski paviljon gosp. Radivoja Pirca, ki se mu je svojčas dovolila ta zgradba kot provizorij do vsakokratnega preklica. Danes pa se je zgla sil v našem uredništvu brivski mojster g. Radivoj Pirc sam in nam sporočil, da njegovega paviljona zaenkrat še ne bodo podrli. Če pa bi ga kdaj porušili, bo 8 dni pred poružitvijo razobesil na paviljonu črno zastavo.

Mednarodne rokoborbe. Sinoči je na unionski verandi znani mariborski atlet Filipančič v poldrugih minutih položil na lopatice slovaškega mojstra Krupo. Angleški mojster Morton se je neodločno boril proti francoskemu črncu Caneyu. Prav tako neodločena je bila borba med prvakom Jugoslavije Janešem in prvakom Nemčije dr. Auderschem. Z veliko napetostjo pričakovani odločilni boj med kraljem dvojnega nelsona Šerbinskim in

ruskim Medvedom Kirilovom pa se je končal z zmago Šerbinskega, ki je položil na lopatice ruskega medveda po 36 minutah trdega in žilavega boja.

Uspela prireditelj »Nanosa«. Preteklo nedeljo popoldne je priredilo emigrantsko društvo Nanos v Renčeljevi gostilni na Pobrežju lepo uspelo letno veselico. Primorski rojaki in številno drugo občinstvo je napolnilo prostorni Renčeljev vrt. Mimo okrajnega glavarja g. Milana Makarja, pobreškega župana g. Volka in pobreških občinskih svetnikov se je udeležilo veselice še mnogo drugih odličnih osebnosti iz Maribora. Na prireditelj pa so prihiteli tudi naši rezervni častniki s svojim predsednikom g. Jakobom Perhacem na čelu in aktivni častniki v družbi priljubljenega kapetana g. Budimirja Stanojeviča. Pevsko društvo »Jadran« je pod vodstvom pevovodje g. Vrabca s svojo pesmijo skrbelo za najboljše razpoloženje, ki ga je podžigal še »Nanosov« tamburaški zbor. Vse navzoče je v zbranih besedah toplo pozdravil »Nanosov« predsednik g. Marino Kralj in se jim zahvalil za udeležbo ter simpatije, ki so jih deležni primorski emigranti v svoji rovi domovini. Ni pa pozabil v svojih besedah bratov in sester, ki še ječe pod tujim jarmom in nestrpno čakajo, da tudi njim zasije solnce zlate svobode.

Sprejemni izpiti na realni gimnaziji v Mariboru. Na prošnjo mnogih staršev, ki žele odpotovati z otroci na letovanje, bodo sprejemni izpiti 26. in 27. t. m. ter 1. julija ob 8. uri. Prošnje, kolkovane s 5 Din, naj se izroče ravnateljstvu osebno ali po pošti do 25. t. m.

Na državni deški meščanski šoli v Mariboru je vpisovanje novincev v I. razred v četrtek, dne 27. junija t. l. od 8. do 12. in od 14. do 17. ure. Ker šolnine pri tem vpisu še ni, treba plačati, zadostuje, da se zglašijo učenci sami s šolskim izpričevalom o dovršenem 4. ali 5. razredu osnovne šole. Važno je, da vsakdo vpiše že sedaj, ker ob prenapolnitvi šole pri glavnem vpisu v pričetku septembra ne bo mogoče sprejeti novih učencev. Tudi mora vedeti šolska oblast že sedaj točno število učencev, da bo lahko pravočasno preskrbela dovolj potrebnih učiteljev in šolskih prostorov. Pravico do vpisa imajo učenci iz mesta in okolice brez sodnih okrajev št. Lenart in Slov. Bistrica.

Zahvala. Iz neke sodne poravnave je odvetnik dr. Faninger daroval mariborski Protituberkulozni ligi 100 Din. Posnemanja vredno!

Obvestilo. Društvo hišnih posestnikov obvešča hišne posestnike, da mestna občina popisuje in meri zgradbe, stanovanja in poslovne lokale, da pa hišnih posestnikov ne zadene nikakoli zakonita obveznost dovoliti organom mestnega načelstva vstop v zgradbe, lokale in stanovanja v svrhu popisovanja.

Občina Hoče razpisuje mesto občinskega delovodje. Prosilci z dovršeno srednješolsko maturo naj vpošljejo prošnje do 10. julija na občinski urad v Hočah, kjer dobijo tudi vse ostale informacije.

Zveza Maistrovih borcev poziva člane, da se udeležijo sprejema bolgarskih železničarjev, dne 20. t. m. ob 11.30 na glavnem kolodvoru!

Narodna strokovna zveza, podružnica v Mariboru, vabi vse svoje članstvo, da se udeleži sprejema bolgarskih železničarjev na kolodvoru v četrtek, dne 20. junija 1935 ob 11.30.

Okrožna strelska družina v Mariboru poziva svoje članstvo, da se udeleži sprejema bolgarskih železničarjev dne 20. tm. ob 11.30 na glavnem kolodvoru.

Klub »Perun« priredi v četrtek 20. t. m. popoldne izlet v Sv. Peter pri Mariboru. Zbirališče ob pol 15. uri na Trgu svobode. Perunaši, udeležite se v čimvečjem številu tega izleta. V primeru slabega vremena se bo izlet vršil v nedeljo 23. t. m. z istim sporedom in ob istem času. — Odbor.

Radio Ljubljana. Spored za sredo 19. t. m. Ob 12: plošče; 12.45: poročila, vreme; 13: čas, obvestila; 13.15: instrumentalni solistični koncert na ploščah; 14: vreme, spored, borza; 18: plošče po željah; 18.20: pogovor s poslušalci; 18.40: čas, poročila, vreme, spored, obvestila; 19: predvajanje igre g. Moravca »Poslušajmo rog«; 19.30: nacionalna ura; 20: evha

KINO

GRAJSKI KINO

Od danes torška 18. junija

„PETER“

največji in najduhovitejši vefilm. Franciška Gaal, Feliks Bresat, Oto Walburg, Pride „Maček v žaklju“ Magda Schneider

»Grajski kino« sporoča cenjenemu občinstvu sledeče: Od torška 18. junija do 31. avgusta pri popoldanskih predstavah ob 4. in tričetrt na 7. znatno znižane cene: III. prostor 3.50 Din, II. prostor 4.50 Din, I. uradniški 6.50 Din, I. prostor 9.— Din, zaklopni sedež 11.— Din, balkonski sedež 11.— Din, ložni sedež 13.— Din. Pri večerni predstavi predvajamo poleg običajnega vefilma popolnoma nov senzacionalni varijetejski spored in veljajo normalne cene. — Naša kino dvorana je opremljena z najmodernejšimi hladilnimi napravami in je radi tega hladna in zato lahko tudi poleti posečate naš kino.

ristične pesmi, poje trnovski zbor; 20.50: kmečki trio; 21.30: čas, poročila, vreme, spored; 22: radio-jazz, konec ob 23. uri.

Trgovski pevski zbor priredi v četrtek, dne 20. t. m. izlet k Sv. Duhu. Trgovci in prijatelji društva vlnudno vabljeni! Odhod s prvim vlakom.

Zadugarji, ki se nameravajo udeležiti romanja na Oplenac 28. do 30. t. m., a se še niso prijavili, naj se še tekom današnje ga in jutrišnjega dne (torek in sredo) prijavijo v zadrufni pisarni, Rotovski trg 2, ker je to nujno potrebno zaradi izvršitve potrebnih priprav.

Večerni promenadni koncert. Jutri, v sredo zvečer bo v mestnem parku od pol 9. do 10. ure promenadni koncert, na katerem bo igrala vojaška godba pod vodstvom kapelnika g. Svobode.

Tiskovna zadruga, knjigarna in papirnica, podružnica Maribor, ki posluje na Aleksandrovi cesti št. 13 ni identična s Tiskovno zadrugo r. z. z. o. z., ki je v likvidaciji.

Na strešni terasi hotela »Orel« z višinskim zrakom v sredo, četrtek, soboto in nedeljo koncert.

Mednarodne rokoborbe v Unionu, ob 20.30, 18. junija se borijo sledeči pari: Filipančič (Mariborčan) : Janeš (Jugoslovčan), Kirilov (Rus):Caney (francoski črnc), revanža, odločilni boj Morton (Anglež):dr. Audersch (Nemec).

Nočna lekarniška služba. Jutri v sredo bosta imeli nočno lekarniško službo Vidmarjeva lekarna »Pri sv. Arhu« na Glavnem trgu in Savostova lekarna »Pri sv. Magdalen« na Kralja Petra trgu.

Katastrofalen požar na Dravskem polju. V Prepolah na Dravskem polju je v nedeljo dopoldne pričelo goret gospodarsko poslopje posestnika Štefana Baumana. Zaradi vetra se je ogenj naglo razširil na poleg stoječo stanovanjsko hišo in na gospodarske objekte Baumannovih sosedov. Zaman je bilo vse prizadevanje na pomoč prihitelih gasilcev iz Prepolj, od Sv. Janža, iz Gercice vasi, iz Podove in s Pobrežja, da bi bili lokalizirali ogenj. Ognjeni plameni so obšli gospodarsko poslopje posestnika Matevža Pušnika, Franca Štumbergerja in Mihaela Peska ter jih uničili do tal. Z največjo težavo se je gasilec in domačinom posrečilo rešiti živino, dočim je zgorela vsa krma, razna obleka in ves živež, ki so ga še imeli v shrambah. Zgorelo je vsem 4. posestnikom tudi razno gospodarsko orodje in vozovi. Škoda, ki jo je povzročil ogenj, je ocenjena nad 100.000 Din. Najhujeje je prizadet posestnik Pušnik, ki ima okrog 40.000 Din škode. Kako je ogenj nastal še ni ugotovljeno.

Podstrešne podgane. Podstrešje notarja dr. Bartola so obiskali neznani vlomilci in odnesli iz zaklenjenih kovčegov razno obleko in perilo v skupni vrednosti nad 1000 Din. Notar je prijavil tatvino policiji.

Poštena najditelja. Delavec France Majkler iz Studencev je našel včeraj popoldne na Glavnem trgu zlato verižico, vredno 500 Din, dijak Polde Vehovar pa je našel na Glavnem trgu denarnico s 60 Din. Oba poštena najditelja sta izročila najdene predmete predstojništvu mestne policije.

Tiho delo za naš narod

MARIBORSKI PODRUŽNICI CMD V JUBILEJNEM LETU DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA.

Občni zbor mariborskih podružnic CMD je za nami. O njega poteku je dnevno časopisje sicer že več ali manj obširno poročalo, a vendar ne bo odveč, ako izve naša javnost tudi podrobnosti iz delovanja te naše najvažnejše in najidealnejše narodnoobrambne organizacije. Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani praznuje letos 50-letnico svojega obstoja in plodonosnega dela. Ustanovljena od iskrenih rodoljubov, ko je bil nemški, madžarski in italijanski teror nad našim ubogim slovenskim ljudstvom najhujši, ko so naši narodni nasprotniki prisegli smrt našemu narodu, ko se je začel z vso vztrajnostjo graditi nemški most do našega Jadrana, je dolgih 50 let vršila svojo vzvišeno poslanstvo, rešila tisoče našega naroda potujčenja in narodne smrti ter lajšala gorje naše uboge narodno ogrožene dece.

To svojo nalogo vrši še tudi sedaj v naši osvobodjeni domovini nezmanjšano, četudi v drugih razmerah in pod drugimi okoliščinami. Lepi so bili uspehi, ki jih je dosegla naša šolska družba in gotovo ni smelo, ako trdimo, da sta k tem uspehom doprinesli tudi mariborski podružnici svoj precejšnji del. V letu 47, oz. 37 let, kar obstojata mariborska moška in ženska podružnica CMD, sta obe podpirali kulturno in narodnoobrambno delo družbe ter si pridobili neveljavljive zasluge za nacionalni dvig slovenskega naroda. Zlasti je bilo delovanje obeh podružnic v preteklem letu mnogostransko in intenzivno in pravilno je bilo v tajniškem poročilu poudarjeno, da podružnici nista mogli lepše proslaviti družbinega zlatega jubileja, kakor s požrtvovalnim delom v prid našega ogroženega in bednega obmejnega ljudstva. Roko v roki sta delovali obe podružnici, složno in vztrajno je bilo delo na obeh straneh, zlasti pa je neumorna ženska podružnica s svojo vztrajnostjo in žilavostjo dosegla pri nabiranju članic in prispevkov krasne uspehe. Nežni spol je pokazal, da zna biti tudi močen in iniciativen. Vsa čast vrlim odbornicam, zlasti pa g. predsednici!

Predvsem sta si odbora stavila nalogo privabiti v krog Cirilmetodarjev čim več članic in članic; geslo je bilo: »Vsak zaveden Mariborčan in Mariborčanka naj bo član podružnice CMD!« Doseženi so bili v tem oziru sicer lepi uspehi, vendar bi se dalo doseči še mnogo več, če bi se vsi nacionalni Mariborčani zavedali pomena in potrebe naše narodnoobrambne družbe. Vsem bi lahko služil v vzgled profesorski zbor tuk. državne realne gimnazije, ki je skoraj korporativno pristopil k podružnici CMD. Drugo važno in tudi uspešno delo je bilo zbiranje prispevkov za gradnjo prepotrebne šolskega poslopja v obmejnem Gradiscu na Kozjaku.

Sedanje vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda, s katerim sta naši podružnici v stalnem kontaktu, je pokazalo za našo severno mejo izredno zanimanje in se je začelo z vso vnetostjo tako perečega vprašanja gradnje omenjenega šolskega poslopja. Težke stotisočake bo žrtvovala družba v ta namen in mariborski podružnici smatra za svojo dolžnost, da jo pri tem delu po svojih najboljših močeh podpirata. V ta namen sta priredili podružnici veliko dobrodelno tombolo, ki ni samo zadovoljila srečne dobitelje, ampak prinesla tudi podružnicama za navedeni namen okroglo dvanajst tisočakov, za kar gre hvala požrtvovalnim nabiralnikom, ki so morale slišati marsikatero pikro, in pa plemenitim darovalcem, ki so pokazali toliko razumevanja za našo sveto narodno stvar. Podružnici sta tudi nadaljevali časopisno akcijo, pošiljali sta časopise na našo severno mejo, zlasti o priliki groznega atentata v Marseillu ter sta s tem dali obmejnemu ljudstvu priložnost spoznati, kako je ves kulturni svet spoštoval našega blagopokojnega kralja in z našim narodom sočustvoval zaradi neizmerne izgube, ki nas je zadela s tragično smrtjo nepozabnega vladarja, kralja Zedinitelja. Podružnici sta zbirali knjige, ki sta jih izročili Zvezi kulturnih društev za ustanavljanje knjižnic v obmejnih in kulturno zapuščenih krajih.

Nadalje sta podružnici organizirali zažiganje kresov na večer pred praznikom slovenskih blagovestnikov, se udeleževali propagandnih izletov v obmejne kraje, sodelovali pri božičnicah na obmejnih šolah, pokrenili sta ponovno akcijo za skupno delovanje narodnoobrambnih in kulturnih organizacij, napravili vloge na razne oblasti v obrambo slovenskega jezika, pri čemur sta našli polno razumevanje zlasti pri mariborski mestni občini, ki je naklonila podružnici tudi lepo podporo v dokaz, da upošteva njeno nacionalno in kulturno delo. Slednjič sta še vzeli podružnici v svoje roke popravilo vodovoda pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu ter s tem pripomogli obmejnemu prebivalstvu do pitne vode, enega glavnih življenjskih pogojev. Seveda tega dela brez pomoči za občini blagor vnetega g. sreskega načelnika dr. Senekoviča podružnici ne bi mogli izvršiti in gre njemu v prvi vrsti zasluga, da je bila uresničena mnogoletna upravičenca želja prebivalcev pri Sv. Duhu in se jim je popravil razpadajoči vodovod. Podružnici pa sta s tem

pokazali, da sta pripravljena obmejnemu prebivalstvu tudi ekonomsko pomagati.

Pa čemu vse to naštevaje? Mar zaradi slavošpeva odbornicam in odbornikom? Ne, tega ti niti ne želijo, saj so od predsednika in predsednice do zadnje odbornice in odbornika sami skromni in tihi nacionalni delavci. Cirilmetodarji z dušo in telesom. Pač pa je namen tega članka našo javnost seznaniti z delom naših podružnic CMD, da spozna važnost in namen šolske Družbe sv. Cirila in Metoda, da se je oklene z vso ljubeznijo in požrtvovalnostjo, da podpira oba odbora pri njunem delu, da ne prezira vsakdanjega apela v naših listih »Spomnite se CMD!« in da si v srca vkleše in izvaja geslo Družbe sv. Cirila in Metoda: »Mal položil dar domu na oltar!« Ako je članek to dosegel, potem je dobila Družba sv. Cirila in Metoda k svojemu zlatemu jubileju najlepši dar. In ta dar si je družba v polni meri zaslužila, saj je s tem, da je v slovenskem narodu gojila nacionalno zavest, doprinesla svoj delež k osvoboditvi slovenskega naroda in ustanovitvi svobodne Jugoslavije, katere meje bo družba edino budno čuvala v svesti si, da so najboljši stražarji državnih mej zadovoljni in nacionalno zavedni prebivalci.

Fr. Golež.

Mariborski grad bodoči mestni magistrat

ZANIMIVA ANKETA V MESTNI POSVETOVALNICI. KONČNA REŠITEV, KAJ BO Z MARIBORSKIM GRADOM. BO SPREJETA NA PETKOVI SEJI MESTNEGA SVETA. RAZVESELJIVO ZANIMANJE OBČANOV ZA KOMUNALNE ZADEVE.

Zaradi raznih pomislekov in temeljitega razčiščenja vprašanja, kaj bo z mariborskim gradom, je mestni župan g. dr. Lipold povabil včeraj popoldne na anketo v mestno posvetovalnico magistrata vse predstavnike gospodarskega in kulturnega življenja in vse člane mestnega sveta, da slišijo mnenje in sodbo občanov o mariborskem gradu in o nameravani adaptaciji za magistrat. Ankete so se udeležili številni predstavniki raznih gospodarskih in kulturnih organizacij ter predstavniki nekaterih stanovskih organizacij. Navzoči so bili tudi člani gradbenega urada, predstavniki zgodovinskega in muzejskega društva ter načelnik mestnega gradbenega urada g. inž. Baran.

Uvodoma je g. župan pojasnil namen ankete ter izrazil svoje veselje nad hvalevrednim zanimanjem vseh občanov za razne komunalne zadeve. Dejal je, da se je občina že pred nakupom mariborskega gradu posvetovala s strokovnjaki v kakšne namene bi najbolje služil, ker je ena najbolj reprezentativnih stavb v Mariboru. Priznani strokovnjaki, ki so si grad ogledali, so svetovali, naj bi občina preuredila v magistrat, ker bi odlično služil temu namenu, obenem pa bo ostal ohranjen potomcem v kakršnekoli kulturne namene. G. inž. arh. Dev je v sporazumu z g. prof. Petenikom izdelal generalni načrt za adaptacijo gradu, v katerem bi bili nameščeni vsi uradi, izvzemši elektriškega podjetja, mestnega fizikata in uradov mestnih podjetij. Nadalje je naglasil župan, da je izvedba načrtov odvisna od prakse in da bi se adaptacija gradu izvršila v etapah. Ker pa so se pojavili kakor ob nakupu tudi sedaj pomisleki proti preureditvi mariborskega gradu za magistrat, je župan g. dr. Lipold vse pomisleke s stvarnimi dokazi ovrgetel in naglasil, da mestna občina mariborska kot lastnica gradu mora nekaj u-

kreniti, sicer bo grad popolnoma devstiran. S stroški pa je zvezana adaptacija gradu v kakršnekoli namene in bi bila preureditev za magistrat še najbolj primerna, ker tudi v danih razmerah ne bi preobremenila mestnega gospodarstva, saj bi bila izvršena v etapah in na račun tekočih dohodkov.

Nato je banovinski arhivar prof. Baš razložil zgodovinski razvoj gradu, projektant inž. Saša Dev pa svoje načrte, po katerih bi znašali stroški za adaptacijo gradu okrog 3 milijone Din. Projektant je v svojem načrtu odlično rešil problem svetlobe in zraka v posameznih pisarnah, referenti posameznih uradov so izjavili o načrtu, da ustreza v celoti njihovim potrebam. Nato se je razvila dolgotrajna in stvarna debata, v katero so posegli gg. Bureš, Pogačnik, Saboty, inž. Šlajmer, inž. Baran, prof. Baš, Kravos, Vahtar in drugi. V debati so nekateri govorniki priporočali odložitev tega načrta na poznejši čas, nekateri pa so priporočali občini, naj bi kupila kompleks med Prešernovo, Maistrovo, Ciril Metodovo in Razlagovo ulico in na njem v etapah sezidala novo moderno magistratno poslopje. Menijo, da bodo stroški adaptacije gradu za magistrat mnogo prekoračili znesek 3. milijonov.

Mestni župan g. dr. Lipold je vsem govornikom stvarno odgovorjal, tako, da so se ob zaključku ankete priključili njegovemu mnenju, da je treba z gradom nekaj storiti in da bi bilo najprimernejše, da se preuredi v magistrat. Pred zaključkom ankete je še dejal, da bo končna rešitev vprašanja, kaj bo z mariborskim gradom sprejeta na petkovi seji mestnega sveta, ko bo v principu odobrila predlog, da se na podlagi načrtov izdelajo podrobni načrti za adaptacijo, ki bo izvršena v etapah.

Stratosfera naša uganka

BREZUSPEŠNA PRIZADEVANJA ASTROLOGOV IN FIZIKOV. SVETLOBNI SIGNALI MED LUNO IN ZEMLJO SO ZAENKRAT LE POBOŽNE ŽELJE.

Dandanašnji človek je v svojem hotelju nenasitljiv. Ni zadovoljen s svojim poslanstvom, da je krona vsega stvarstva, da ima popolnoma v svoji oblasti tako ljubljeno in tolikokrat prokletu matro zemljo, ni zadovoljen z uspehi, ki jih je dosegel v najnovejšem času v bojih z elementarnimi silami. Človek si prizadeva in hoče višje, hoče prodreti v vsemirje, hoče na luno, na zvezde. Rad bi si osvojil oblast nad solncem in sam bogve, če bi bil zadovoljen ko bi

lahko letal z zvezde na zvezdo, z zemlje na luno. Koliko denarja in koliko življenj je že zahtevalo vse njegovo prizadevanje, njegova učenost in izumi?

Neki nemški učenjak se še vedno bavi s poizkusi, kako bi se dala naša luna uporabljati za naravni reflektor, s katerega bi se odbijali z zemlje poslani svetlobni signali zopet nazaj na zemljo, tako da bi bilo mogoče ustvariti s pomočjo lune nekakšno svetlobno telegrafijo. Nemški učenjak meni, da bi bil

na ta način položen temelj za prevažne znanstvene poizkuse, ki bi segali daleč izven območja naše zemlje in daleč preko vsega tistega, kar pričakuje človek od stratosferskih letov in vseмирskih raket.

Nemški učenjak je izračunal, da bi bilo potrebno za uresničenje te fantastične svetlobne telegrafije preskrbeti v prvi vrsti tako močno luč, ki bi izžarevala dovolj svetlo liso na 376.000 kilometrov oddaljeno luno in ki bi jo z občutljivimi pripravami na zemlji lahko registrirali. Izračunal je, da bi se dala postaviti kvečjemu dovolj močna obločnica, ki bi vrgla na luno toliko dodatne svetlobe kolikor zvezda prvega reda, ko se nenadoma pojavi na nebu. Po njegovem mnenju bi se z zemlje seveda tako skromna razsvetljava ne bi videla. Čeprav bi se podprla svetloba obločnice še z reflektorjem, ki bi imel 10 metrov v premeru.

Luna je namreč vedno, tudi ob mrku, osvetljena od zvezd, prav tako kakor zemlja v prekrasni jumijski noči. Ta svetloba je tudi na senčni strani meseca še vedno precej večja, kakor bi jo mogli projicirati z umetnimi svetili z zemlje. In če bi bili poizkusi mogoči, bi se lahko delali samo takrat, ko luna ne bi bila razsvetljena od zemeljske površine, ki je podobna naši mesečini, kajti zemlja prav tako sije na luno, kakor luna na zemljo, le da je luna približno štirinajstkrat močnejše obsevana kot zemlja. Najuspešnejše bi se poizkusi obnesli pač ob luninem mrku.

Že v šoli smo se učili, da pride luna ob mrku najprej v polsenco zemlje, potem v jedro sence, kjer popolnoma potemni in slednjič zopet v polsenco, iz katere zleze ob koncu mrka. V resnici pa potek mrka ni tako ostro omejen, ker zemlja ni zgolj ostro omejena kroglja, marveč jo še obdaja debeli plašč atmosfere, ki meče tudi med mrkom na luno toliko svetlobe, da se še razločno vidi v rdečkasti luči, kakor so dognali opazovalci ob priliki zadnjih mrkov. V najugodnejšem primeru luna ob mrku le za dve prav kratki dobi popolnoma potemni, to se pravi, da se sveži samo še v svetlobi zvezd. In prav ta kratka trenutka bi bila po mnenju nemškega učenjaka ugodna za morebitne poizkuse.

Če bi se posrečilo zgraditi tako velikanski žaromet, bi z njim lahko osvetlili le majhen delček lunine površine. Žarki bi se morali s pomočjo leč in zrcal v prav ozkem pramenu naravnati na luno. Pri tem bi se pokazalo, da bi svetlobni žarek reflektorja skokoma spreminjal svojo svetlost, kar je dokaz, da je naša atmosfera sestavljena iz ostrih plasti različno sestavljenega plina. Ni pa izključeno, da se bo posrečilo v doglednem času ustvariti take priprave, s pomočjo katerih se bo naša zemlja potom svetlobne telegrafije pomenkovala z luno.

Sport

Jugoslavija: Rumunija 2:0 (1:0). V nadaljevanju tekmovanja za balkansko nogometno prvenstvo sta se včeraj srečali v Sofiji Jugoslavija in Rumunija. Zaradi hudega naliva je bilo igrišče popolnoma preplavljeno. Tekma je bila pri stanju 2:0 za Jugoslavijo v 33. minuti drugega polčasa zaradi nastale teme prekinjena.

Davisov pokal. V Pragi je Českoslovaška zmagala nad Južno Afriko v razmerju 5:0, v Berlinu pa je Nemčija porazila Avstrijo s 4:1. Českoslovaška in Nemčija sta sedaj finalista v evropskem pasu.

Poraz italijanskih nogometašev v Beogradu. V nedeljo večer se je vršila v Beogradu nogometna tekma med kombiniranim moštvom BSK-Jugoslavija in moštvom FC Milanom. Zmagali so Beograščani v razmerju 5:3 (2:1).

Občni zbor sabljaške zveze je bil te dni v Beogradu. Zveza šteje 11 klubov z 226 borci, od katerih je pri JMS verificiranih 141. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika dr. Mažuranič, za tajnika pa S. Mudrinič. Občni zbor je sklenil prirediti prihodnje leto tekmovanje za državno prvenstvo v Zagrebu, in sicer v mesecu aprilu.

ISSK Maribor: SK Rapid. Prvenstvena tekma med obema lokalnima nasprotnikoma bo v četrtek 20. t. m. na igrišču v Ljudskem vrtu.

Alphonse Daudet:

GREH ŽENE

ROMAN

101

»Nihče tega ne ve. Še gospod Mériver ne,« je odgovorila Elsa, Richard je pa potegnil na stran svojo ženo in ji dejal zelo tiho in naglo:

»In ti, ti veš?«

»Vem.«

»Tistemu, kateremu pošiljaš cvetje?«

Zatrepetala je od začudenja, a je vendarle odgovorila odločno: »Tistemu, da, očetu Georgesu.« In to je bilo vse.

Ze nekaj dni sta bila tako srečna in ta val sreče, ki ju je zazibal v milino in razkošje, je siral okoli njiju toliko solnce in širil tako čarobno godbo, da se je bala vreči v to polno srečo svojo žalostno in ponižujočo povest. Ker kaj bo, ako je ne bo več ljubil, njo, otroka klatežev, dete nomadskih staršev? Najbolj se je pa bala razkritja pred taščo, ki se je zares zelo spremenila in postala uprav materinsko nežna, je pa bila v svojem ponosu še vedno nad sinom. In tako je neprestano odlašala na pozneje to razkritje, ki se mu res ni mogla ogniti, je pa vendarle upala na kesnejšo pomoč abbéja Céresa. Na nesrečo jo je pa zaskrbljeno obnašanje njenega moža z njegovimi besedami vred utrjevalo v slutnji, da svoje skriv-

nosti ne bo mogla več dolgo ohraniti zase.

Namesto da bi šel loviti ribe, je Richard nadaljeval svojo pot po cesti; ni ga več zanimalo, kam bi vrgel mreže. Mislil je na mašo, na cvetje, a najbolj na ono žalno obleko, s katero je zares pretirano kazala svoje žalovanje za stari beračem. Ne, nikakor ni mogel verjeti, da gre za strica Georges; potem tega ne bi tako skrivala in odevala v tako skrivnost. Za koga potem? Za onega, ki je počival tam koncem parka v prekrasnem rodbinskem mavzoleju? Je mogoče, da še vedno misli nanj? Za vsak primer bi se o tem kaj lahko prepričal: treba bi bilo le stopiti k Lucriotovim, ki so stanovali tam doli pod Draveilom v mali stari cestarjevi hišici, in povprašati starko... In med tem ko so ga koraki podzavestno vodili v tisto stran, mu je kazala cesta svojo navadno mirno nedeljsko podobo. Napoleon Mériver, ki je pravkar zapiral svojo cerkvičo, mu je od daleč zapretel s svojim velikim ključem, Richard pa je jezno mislil sam pri sebi: »O, ne, nikoli ne stopim v cerkev brezpogojnega odpustčanja, kjer se je molilo tudi za tiste, ki so nam po-

vzročili toliko gorja...« Nato je srečal Alexandra, ki ga je pozdravil pokorno in lisičje, oblečen v lovsko obleko, dasi se lov še ni pričel. Vsako jutro je prihajal iz gozdov Grosbourga, kamor je odhajal na lov na kunce. Njegova torba, puška, dokolenke, vse je bilo novo, vse se je lesketalo. Celo pes, ki se je boječe stisnil k nogam svojega gospodarja, je izgledal po petih urah lova kakor pes iz lepenke, vzeti iz škatlice. »Dober plen, gospod Alexandre?« so mu klicala dekleta iz zakupa. Tudi pekovka, ki se je peljala mimo v svoji kočiji, ga je vprašala: »Dober lov, gospod Alexandre?« In vsem je odgovarjal Alexandre na kratko, malomarno, kakor je slišal odgovarjati v gradu: »Ne, nič nisem videl, nič našel.« A tudi pes ni nič našel. Ko ga pa je že toliko ljudi isto vprašalo in je vsem enako odgovoril, pa ga je nazadnje ena cestarjevih hčerk, ki je pravkar nesla kosilo svojemu očetu, sedečem na obrnjenem vozičku, pozdravila z: »Dober lov, gospod Alexandre? Imate kaj za mene?« se je stari babjek obrnil, ko da bi ga kača pičila ter ji odgovoril galantno in obenem ujedljivo: »Nekaj za tebe, moja mala? O, da, vedno imam nekaj za tebe!« Način, kako je to povedal, je bil tako komičen, da se Richard ni mogel ubraniti smeha; naslednje srečanje ga je pa spet potisnilo v prejšnje mračno razpoloženje.

Pod klancem, ki je padal k mostu de

Risu, se je utavil voz, obložen s pohištvom. Dva krepka človeka sta nekaj popravljala, eden je odvijal zavoro, drugi je pa popravljajal uzdo, ki je bila popuščila. Nato se je zaslišal glas Sautecourjeve, ki je zaklicala spredaj: »Hi, Blanche!« in voz je škripaje odvozil dalje, za njim sta pa stopala oba moška drug ob drugem, ne da bi spregovorila eno samo besedo. Richard se je umeknil v gozd, da ne bi motil teh revežev, in gledal za njima, kako sta šla po tisti strmi in hrapavi cesti in so se jima ramena tresla, kakor da se jočeta. Koliko trpljenja je moral ta odhod povzročiti že tako staremu logarju? Njegov gozd, njegova Eremitagea, vse njegovo življenje, vse je sedaj požgano in uničeno, in vse to zaradi muh enega samega izprijenca! Ta nesrečnež pa je drago plačal svoje muhe... Bil je še tako mlad, nosil je slavno ime in imel je najbogatejši majoraat Francije in je njegova usoda bila zares vredna obžalovanja. In umevajoč tako vso stvar, Lydijino žalost, njeno cvetje in molitve, ni nazadnje bilo v vsem tem nič zlega in je še niti ni bilo mogoče obsojati. Je potem sploh še vredno, da se tako poniža in izpostavi obrekovanju ter gre še dalje izpraševati k Lucriotovim? Tem manj, ker je malo pokopališče itak tako blizu in mu je treba samo poiskati grob strica Georges; da se prepriča, če mu je žena lagala.

(Konec sledi.)

Verifikacijska debata v Narodni skupščini

GOVOR NOTRANJEGA MINISTRA G. VELJE POPOVIČA. — OSTRA OB-
SODBA VOLILNE KAMPANJE OPOZICIJE.

Vzroki popustljivosti do voditeljev opozicije.

V zmislu te pomirljivosti in dobre volje je kraljevska vlada izdala niz ukrepov, ki naj z normalizacijo naših notranjepolitičnih razmer utrejo pot h koncentraciji in k popolnemu bratskemu sporazumevanju. Zaradi teh svojih teženj je stavila na najvišjem mestu predlog, naj se izroči pozabi krivda in oprosti zaporna kazni dr. Vladimiru Mačku zaradi dejanja, zaradi katerega je bil obsojen na tri leta strogega zavora. Nato so bile izpuščene na svobodo vse osebe, ki so bile konfirirane zaradi svojega destruktivnega dela in ki so bile znane zaradi svojega sovražnega držanja proti državi celini, edinstvu naroda in obstoječemu redu. Tako je bil izpuščen tudi bivši izredni profesor pravne fakultete v Beogradu dr. Dragoljub Jovanović, ki je skrajni levičar in spada med najbolj zagrinjene nasprotnike državne in družabne ureditve in ki je izkoriščal vsako priliko, da nastopi proti redu v državi in lahko opravlja anarhistično boljševiško propagando. Zaradi tega svojega dela je bil obsojen po zakonu o zaščiti države in javne varnosti na eno leto strogega zavora in na izgubo državne službe. Toda kraljevska vlada si ni želela samo sodelovanja z vsemi, ki so na isti liniji državne in narodne ureditve, marveč je zaradi obnove zdravega političnega življenja v državi šla do skrajnosti, da bi omogočila delo med ljudstvom in iskanje narodnega zaupanja brez ozira na to, ali se bo to vršilo v sodelovanju z vlado ali brez tega.

Kraljevska vlada je razpisala volitve na zadnji po zakonu možni dan samo zato, da bi bila vsem dana možnost za sestavo kandidatnih list in delo med narodom. Samo po sebi se razume, da je pri tem posvetila pač v mejah zakona posebno pozornost svobodi in medsebojnemu dogovarjanju in opredeljevanju volilcev in svobodi njihovega glasovanja. Trudila se je dalje, da prepreči vsak pritisk na volilce, da zaščiti njihovo samoopredelitev, tako da bodo mogli volilci glasovati brez vsake bojzani, da bi se jim zaradi tega karkoli zgodilo. V tem zmislu je notranje ministrstvo izdalo niz odlokov. Vsaka nezakonitost je bila takoj odstranjena, proti odgovornim krivcem pa je bila uvedena po zakonu predpisana preiskava.

Toleranca v volilni borbi.

Da bi dokazala svojo politično toleranco je kraljevska vlada tekom volilne borbe spregledala mnoge nezakonitosti, da se ji ne bo očitalo, da preganja svoje politične nasprotnike in da preprečuje postavitev drugih kandidatnih list.

Tako je nosilec državne liste dr. Maček obnovil vse stare organizacije bivše hrvatske kmečke stranke in začel z njimi vršiti priprave za volitve. Podobno je ravnal Ljuba Davidović, ki je obnovil bivše organizacije demokratske stranke. Jovan Jovanović je obnovil bivše organizacije zemljoradniške stranke, dr. Spaho pa nekdanjo muslimansko politično organizacijo. Razume se, da samo tam, kjer so organizacije bile kompaktne. Čeprav je to bilo v nasprotju za zakonom o združevanju, shodih in dogovarjanju in čeprav bi mogla kraljevska vlada oziroma meni podrejeno ministrstvo po svojih organih takoj razpustiti vse te organizacije in njihove člane kaznovati z občutnimi zapornimi kaznimi in z globami, se to vendar ni zgodilo, da bi tudi to pot kraljevska vlada dokazala svojo veliko politično toleranco in omogočila postavitev Mačkove liste.

Najuglednejši voditelji opozicijske Mačkove liste so imeli svoja zborovanja in sestanke, čeprav jih niso nikoli pravočasno prijavili po predpisih zakona. Večino teh shodov in sestankov bi bilo mogoče podrejeno mi ministrstvo na podlagi zakona prepovedati, vendar se to ni zgodilo, da se ne bi očitalo kraljevski vladi, da ovira postavitev državne kandidatne liste dr. Mačka. Pristaši in agitatorji opozicijske liste Mačka so izvedli volilno borbo kot enotna organizacija »Zedinjene opozicije« in so tudi večji del svojih volilnih publikacij na ta način podpisali. Ker pa organizacija pod tem imenom ni bila nobeni oblasti prijavljena, in tudi ni potrjena, bi bili mogli organi podrejenega mi ministrstva to agitacijo preprečiti in njihove publikacije prepovedati, česar pa niso storili zaradi želje kraljevske vlade, da ravna v tej politični borbi s skrajno toleranco. Če pa so tu in tam podrejeni organi mojega ministrstva kdaj preprečili kakšen neprijavljeni shod in konferenco in prepovedali agitacijo pod naslovom »Zedinjena opozicija«, se je to zgodilo v skrajni sili zaradi zaščite javnega reda in miru, osebne in lastninske varnosti in pa zato, da preprečijo težke kržitve

zakona, ki bi mogle škoditi interesom, avtoriteti državne oblasti in njihovih organov.

Kraljevska vlada ni izkazala te tolerance samo napram Mačkovi listi marveč tudi napram nosilcem ostalih državnih list. Tako je ravnala napram državnih listi Maksimovića Božidarja, bivšega ministra, kateremu ni bila odvzeta beseda, ko je na svojem shodu v Novem Sadu 7. aprila t. l. pred več tisoči oseb metal največje žalitve in klevete na člane kraljevske vlade, jih licemerno in brez razloga obtoževal in načenal javno razpravo o vprašanih, ki o njih absolutno ni mogoče razpravljati na javnih shodih.

Kraljevska vlada se ni ozirala tudi na neke nepravilnosti pri postavitvi Maksimovićeve liste, čeprav so bile v nasprotju z volilnim zakonom. Storila je to, da ne bi ovirala postavitev njegove liste in da mu ne bi onemogočila dokazati svoje sile, o kateri je govoril tekom volilne agitacije s tolikšno samozavestjo.

Prav tako je nositelj državne liste Ljotić vodil agitacijo in volilno propagando pod naslovom »Jugoslovenski narodni pokret-Zbor« in izdajal list »Otažbina« kot glasilo tega zbora, čeprav po določbah o združevanju, shodih in sestankih ne more delovati nobena organizacija dokler ni prijavljena pristojni oblasti in dokler ni od nje potrjena. Ljotić ni prijavil oblasti svoje politične organizacije »Zbor« in zaradi tega bi bile mogle oblasti na podlagi zakonskih določb pre-

povedati vsako akcijo tega pokreta, tište pa, ki so pri tem pokretu sodelovali, kaznovati in s tem preprečiti vsako njihovo nadaljnje delo. Oblasti pa tega ne le da niso storile, marveč so tudi posle kazale napram Ljotićevi listi silno toleranco, čeprav je Ljotić s svojo volilno propagando razširil govorice o preganjanju pristašev njegove liste in o potvarjanju volilnih izidov ne da bi za te svoje trditve predložil dokaze.

Nositelj nepotrjene liste Jugoslovenske narodne stranke Hodžera je s svojimi političnimi prijatelji in somišljeniki vodil demagoško volilno agitacijo in izdajal ne iskrena gesla. Navzlic temu pa podrejeni mi organi niso ovirali re njega, ne njegovih prijateljev, čeprav bi bili imeli zakonsko možnost.

Podobno toleranco je pokazala kraljevska vlada tudi napram nositelju nepotrjene državne liste dr. Živku Topaloviću in njegovim prijateljem in somišljenikom. Priredili so veliko število agitacijskih shodov in obširno razvijali svoj program, zahtevajoč pri tem pogostokrat zaščite državnih oblastev pred komunisti in drugimi delavskimi organizacijami, ki so nasprotovale sami postavitev Topalovićeve liste, oziroma njemu osebno ali pa posameznim njegovim kandidatom. V vseh teh primerih je bilo poskrbljeno za popolno zakonsko zaščito svobodnega zborovanja.

Dalje prihodnjic

Razno

OTROKA
vzajem v dobro oskrbo. Genofeja Knupleš, Košaki 72 pri Mariboru. 2724

Prodaj

POHIŠTVO
za sobe in kuhinjo takoj na prodaj. Krekova ulica 5-I, desno. 2723

PRISTNA BIEDERMEIERJEVA OMARA.
veliko zrcalo, Biedermeierjev zlat okvir, srebrni ječilni pribor (Berndorf), velika turška preproga zelo poceni na prodaj. Naslov v upravi »Večernika«. 2720

Posojilo

Kdo bi mi hotel posoditi KNJIGO POSOJILNICE NARODNI DOM za Din 20.000.— z vknjižbo na prvo mesto in mesečna odplačila. Naslov v upravi »Večernika«. 2718

Soba odda

OPREMLJENO SOBO
oddam s 1. julijem. Marijina ul. 10, pritličje, druga vrata. 2719

OPREMLJENO IN PRAZNO SOBO

oddam boljši gospodični ali gospodu v centru mesta. — Naslov v upravi »Večernika«. 2725

Edini slovenski dnevnik na ozemlju bivše mariborske oblasti je »Večernik«.

Ze to priprosto dejstvo nalaga našemu mestu in vsemu slovenskemu Podravju očito nalogo poskrbeti za to, da bo mogoče uspešno vršiti svoje nacionalno poslanstvo. To pa bo mogoče le tedaj, ako »Večernik« izpopolni tudi svoje oglaševanje, zlasti male oglaševanje, ki so neverjetno poceni. Sedaj žal pogrešamo stotine Slovencev, trgovcev, obrtnikov, posestnikov, zasebnikov itd., ki bi, ko kaj prodajajo, kupujejo ali iščejo, morali oglaševati v »Večernikovih« malih oglaših. »Večernik« dela za Vas, delajte Vi zanj!